

ISSN 2518-1491 (Online),
ISSN 2224-5286 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

NEWS

OF THE ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

**ХИМИЯ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯ
СЕРИЯСЫ**

**СЕРИЯ
ХИМИИ И ТЕХНОЛОГИИ**

**SERIES
CHEMISTRY AND TECHNOLOGY**

5 (419)

**ҚЫРКҮЙЕК – ҚАЗАН 2016 ж.
СЕНТЯБРЬ – ОКТЯБРЬ 2016 г.
SEPTEMBER – OCTOBER 2016**

1947 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН
ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1947 ГОДА
PUBLISHED SINCE JANUARY 1947

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ
ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД
PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

АЛМАТЫ, ҚР ҰҒА
АЛМАТЫ, НАН РК
ALMATY, NAS RK

Б а с р е д а к т о р ы
х.ғ.д., проф., ҚР ҰҒА академигі **М.Ж. Жұрынов**

Р е д а к ц и я а л қ а с ы:

Ағабеков В.Е. проф., академик (Белорус)
Волков С.В. проф., академик (Украина)
Воротынцев М.А. проф., академик (Ресей)
Газалиев А.М. проф., академик (Қазақстан)
Ергожин Е.Е. проф., академик (Қазақстан)
Жармағамбетова А.К. проф. (Қазақстан), бас ред. орынбасары
Жоробекова Ш.Ж. проф., академик (Қырғыстан)
Итқулова Ш.С. проф. (Қазақстан)
Манташян А.А. проф., академик (Армения)
Пралиев К.Д. проф., академик (Қазақстан)
Баешов А.Б. проф., корр.-мүшесі (Қазақстан)
Бүркітбаев М.М. проф., корр.-мүшесі (Қазақстан)
Джусипбеков У.Ж. проф. корр.-мүшесі (Қазақстан)
Молдахметов М.З. проф., корр.-мүшесі (Қазақстан)
Мансуров З.А. проф. (Қазақстан)
Наурызбаев М.К. проф. (Қазақстан)
Рудик В. проф., академик (Молдова)
Стрельцов Е. проф. (Белорус)
Тәшімов Л.Т. проф., корр.-мүшесі (Қазақстан)
Тодераш И. проф., академик (Молдова)
Халиков Д.Х. проф., академик (Тәжікстан)
Фарзалиев В. проф., академик (Әзірбайжан)

«ҚР ҰҒА Хабарлары. Химия және технология сериясы».

ISSN 2518-1491 (Online),

ISSN 2224-5286 (Print)

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» Республикалық қоғамдық бірлестігі (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген №1089-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18,
www.nauka-nanrk.kz / chemistry-technology.kz

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2016

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Г л а в н ы й р е д а к т о р
д.х.н., проф., академик НАН РК **М. Ж. Журинов**

Р е д а к ц и о н н а я к о л л е г и я:

Агабеков В.Е. проф., академик (Беларусь)
Волков С.В. проф., академик (Украина)
Воротынцев М.А. проф., академик (Россия)
Газалиев А.М. проф., академик (Казахстан)
Ергожин Е.Е. проф., академик (Казахстан)
Жармагамбетова А.К. проф. (Казахстан), зам. гл. ред.
Жоробекова Ш.Ж. проф., академик (Кыргызстан)
Иткулова Ш.С. проф. (Казахстан)
Манташян А.А. проф., академик (Армения)
Пралиев К.Д. проф., академик (Казахстан)
Баешов А.Б. проф., чл.-корр. (Казахстан)
Буркитбаев М.М. проф., чл.-корр. (Казахстан)
Джусипбеков У.Ж. проф. чл.-корр. (Казахстан)
Мулдахметов М.З. проф., чл.-корр. (Казахстан)
Мансуров З.А. проф. (Казахстан)
Наурызбаев М.К. проф. (Казахстан)
Рудик В. проф., академик (Молдова)
Стрельцов Е. проф. (Беларусь)
Ташимов Л.Т. проф., чл.-корр. (Казахстан)
Тодераш И. проф., академик (Молдова)
Халиков Д.Х. проф., академик (Таджикистан)
Фарзалиев В. проф., академик (Азербайджан)

«**Известия НАН РК. Серия химии и технологии**».

ISSN 2518-1491 (Online),

ISSN 2224-5286 (Print)

Собственник: Республиканское общественное объединение «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов Министерства культуры и информации Республики Казахстан №**10893-Ж**, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность: 6 раз в год

Тираж: 300 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,
<http://наука-nanrk.kz / chemistry-technology.kz>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2016

Адрес редакции: 050100, г. Алматы, ул. Кунаева, 142,
Институт органического катализа и электрохимии им. Д. В. Сокольского,
каб. 310, тел. 291-62-80, факс 291-57-22, e-mail:orgcat@nursat.kz
Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Editor in chief
doctor of chemistry, professor, academician of NAS RK **M.Zh. Zhurinov**

Editorial board:

Agabekov V.Ye. prof., academician (Belarus)
Volkov S.V. prof., academician (Ukraine)
Vorotyntsev M.A. prof., academician (Russia)
Gazaliyev A.M. prof., academician (Kazakhstan)
Yergozhin Ye.Ye. prof., academician (Kazakhstan)
Zharmagambetova A.K. prof. (Kazakhstan), deputy editor in chief
Zhorobekova Sh.Zh. prof., academician (Kyrgyzstan)
Itkulova Sh.S. prof. (Kazakhstan)
Mantashyan A.A. prof., academician (Armenia)
Praliyev K.D. prof., academician (Kazakhstan)
Bayeshov A.B. prof., corr. member (Kazakhstan)
Burkitbayev M.M. prof., corr. member (Kazakhstan)
Dzhusipbekov U.Zh. prof., corr. member (Kazakhstan)
Muldakhmetov M.Z. prof., corr. member (Kazakhstan)
Mansurov Z.A. prof. (Kazakhstan)
Nauryzbayev M.K. prof. (Kazakhstan)
Rudik V. prof., academician (Moldova)
Streltsov Ye. prof. (Belarus)
Tashimov L.T. prof., corr. member (Kazakhstan)
Toderash I. prof., academician (Moldova)
Khalikov D.Kh. prof., academician (Tadjikistan)
Farzaliyev V. prof., academician (Azerbaijan)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of chemistry and technology.
ISSN 2518-1491 (Online),
ISSN 2224-5286 (Print)

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of Information and Archives of the Ministry of Culture and Information of the Republic of Kazakhstan N 10893-Ж, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 300 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
<http://nauka-nanrk.kz/chemistry-technology.kz>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2016

Editorial address: Institute of Organic Catalysis and Electrochemistry named after D. V. Sokolsky
142, Kunayev str., of. 310, Almaty, 050100, tel. 291-62-80, fax 291-57-22,
e-mail: orgcat@nursat.kz

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES CHEMISTRY AND TECHNOLOGY

ISSN 2224-5286

Volume 5, Number 419 (2016), 85 – 92

M.B. Alimzhanova

Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Republic of Kazakhstan

e-mail: mereke.84@mail.ru**SCREENING OF VOLATILE ORGANIC POLLUTANTS IN WATER
OF ALMATY LAKE-SETTLER BY SPME-GC-MS**

Abstract: Environmental problems of big cities are directly related to the high concentration of population, industry and transport in small areas, which are the cause of a large number of industrial and domestic emissions. These emissions may represent a different kind of chemical compounds: volatile, semi-volatile and toxic organic compounds, which can be merged with water and pollute it. As a result there are several so-called lake-settlers, where contaminated water is stored for further purification. An annual monitoring of these lakes it is necessary carry out for to prevent the possibility of getting these compounds in drinking water and harm to the environment. The Environmental Protection Agency offered EPA 8270S method for determination volatile and semi-volatile compounds in the environmental objects by GC-MS. However, this technique is not economically profitable, since it requires the use of expensive reference materials for calibration curve and set retention times of all 210 compounds and organic solvents for extraction. The aim of this work is to develop a new selective, informative and efficient green method for the detection of VOCs in water without using organic solvents for extraction and without require of use expensive standard samples. Method of solid phase microextraction and GC/MS with identification of peaks by Kovats' indices is the most appropriate responding to all requests for the detection of VOCs in the environment. The green method will enable to determine VOCs in environmental objects. Results of work included the optimization of SPME parameters and calculation of retention times of n-alkanes. Using the retention times and retention indices of n-alkanes the dependence was built, which allowed to calculate the retention times of 210 organic pollutants. Also this method was successfully applied for analysis of water from Almaty Lake-Settler «Sorbulak» and 68 main organic compounds were identified, including phenolic compounds, pesticides and polyaromatic hydrocarbons.

Key words: Volatile organic compounds, Kovacs indices, Solid-phase microextraction, Gas chromatography, Mass spectrometry.

1 Introduction

Volatile Organic Compounds (VOCs) are carbon-containing compounds that evaporate easily from water to air at normal room temperatures. VOCs are contained in a wide variety of commercial, industrial and residential products including fuel oils, gasoline, cleaners and degreasers, paints and pesticides [1]. VOCs are one of the main problems in the environment and their wide distribution has raised major concerns, in particular with environmental sciences. The main subgroups of VOCs include halogenated organics, monocyclic aromatic hydrocarbons, organic sulfides and sulfoxides, BTEX, acetone, and esters. VOCs may be of biogenic or anthropogenic origin. Major anthropogenic sources of VOCs to the aquatic environment are paints and coatings, gasoline, solvents, industrial and urban wastewaters, urban and rural run-offs, and atmospheric depositions [2]. The analysis of VOCs is of growing interest due to their impact on global environmental conditions and human health. Of total dissolved organic carbon, 10% is VOCs in relatively unpolluted waters and the concentrations are much higher in raw waters from different anthropogenic sources [3]. Further, for halogenated VOCs, the substitution of halogens is known to affect the chemical and toxicological properties in water. Hence, to get deep insight into the occurrence of

VOCs, analytical techniques at environmental become crucial. Analysis of environmental waters is not a simple issue, not only because of the diversity of analytes and the range of their available concentrations but also due to the complexity of the matrix in which they are present. Therefore, choosing appropriate methods of analysis, determination and identification need to depend on selective, sensitive and cost beneficial. The most efficient technique for determining and understanding the occurrence of VOCs in environmental objects is gas chromatography (GC) [4]. In the majority GC apparatus performance in the determination VOCs carry out with combining classical detectors, such as flame-ionization detector, electron-capture detector, and photo-ionization detector. The most popular detector is mass-selective detector, which has been widely accepted for separation, identification and quantification of VOCs at ng/L or mg/L levels [5-8]. Sample preparation is the most important step of VOC's determination in water samples by chromatographic analysis. The sensitivity of the detector used, appropriate sample preparation and pre-concentration methods applied become significant for the trace determination of VOC's. One of the frequently used methods for sample preparation is Purge and trap technique (P&T) [9-13]. Apart from sensitivity, P&T has the advantages of precision and possibility of automation. The drawbacks of P&T are its complexity and the interference of water vapor generated in the purge [2]. According to this method were detected VOCs such as BTEX, chlorinated hydrocarbons, halomethanes and other volatiles in waters. A variety of sample preparation methods is available for extraction of contaminants in water. However, solid-phase extraction (SPE) is the method of choice that is particularly well adapted to multi-residue analysis, including a wide range of analytes of different polarities and physico-chemical properties, because of the great variety of sorbents available, their larger capacity as compared to microextraction techniques and moderate consumption of organic solvents and easy automation in contrast with liquid-liquid extraction [14]. HS analysis is a technique to separate and to collect VOCs in the gas phase from water samples. HS techniques have been very popular and widely used in the analysis of VOCs in various types of waters [15]. The next most popular methods of concentration needed analytes is solid-phase microextraction (SPME). The advantage of HS-SPME techniques is that the VOCs of the sample can be analyzed directly without any interference so as to reduce the possibility of matrix effects. This method is very reproducibility because of the entire analysis occurs in vacuum system. This method demonstrated good results for determination 53 chloroorganics in wastewaters, treated waters and river waters from Russia [16]. Studies of Swiss lake waters on contamination BTEX and methyl tert-butyl ether were carried out by HS-SPME technique with a Combi-PAL auto sampler to the pre-concentration of waters to obtain good reproducibility. These values were reported to be much better than HS alone. The method of HS followed by SPME had sample-recovery values of 105–110% with good sensitivity and reproducibility [6]. HS-SPME method is successfully applied for the analysis of chlorinated volatiles [17], trihalomethanes [18], BTEX [19-21] in various types of water.

In this paper VOCs determination was carried out by SPME-GC-MS technique. Identification of VOCs in water was carried out by calculation of Kovats retention indices. This method of identification is more informative and convenient form of provision reliable data. Retention indices can be taken from reference books, scientific articles, from the library of mass spectra NIST, or calculated using a mathematical model. Thus, knowing the Kovats indices of n-alkanes we may calculate the retention times of organic compounds. There is one requirement for this method is using a non-polar column based on polydimethylsiloxane.

In this paper we were determined retention times of n-alkanes in the column DB-5MS for carrying out the calculation of retention times of volatile organic pollutants using Kovats retention index.

2 Experiments

2.1 Reagents and materials

Standard solution of n-alkanes (C₈-C₃₀) used for calculation of retention times for organic pollutants with using Kovats indices. Standard solution of PAHs (acenaphthene, acenaphthylene, fluorene, phenanthrene, anthracene, fluoranthene, pyrene, benzo(a)anthracene, chrysene) and pesticides (DDT, DDE, DDD) used for prepare a model sample for assay the results are obtained by calculating retention times of organic pollutants.

2.2 GC-MS analysis

Analysis of VOC in water samples were carried out using HT280T autosampler (HTA, Italy) installed on 6890N/5975C (Agilent, USA) GC-MS system equipped with a split/splitless injector and a

mass spectrometer selective detector was used. The separation was performed with a DB-5MS non-polar column (30m x 0,25mm x 0,25 μ m). Helium was used as a carrier gas with a constant flow of 1 mL/min. The temperature program was held at 40°C for 2 min and increased at 10°C/min to 300°C for 30 min, temperature of MSD's interface – 240°C. A full-scan acquisition mode (m/z 35–950) was used for detection, and the sample sizes for n-alkanes were 0.2 μ L.

2.3 SPME procedure

The SPME was performed on fiber 50/30 μ m DVB/CAR/PDMS during 60 minutes with 90°C extraction temperature. The evaporator temperature was 240°C. For the calculating retention times of VOCs we used Kovats retention indices for each compound which were taken from the library NIST'08. SPME procedure was used for extraction VOCs in surface water from Almaty city (Kazakhstan).

3 Results and Discussion

3.1 Calculation the retention times of VOCs used Kovats indices

The table 1 shows the results of determination of the n-alkanes' retention times and number of hydrocarbon atoms and its appropriate Kovats indices.

Table 1 – The retention time and number of hydrocarbon atoms of n-alkanes

n-Alkanes	Kovats indices	Retention time, min	n-Alkanes	Kovats indices	Retention time, min	n-Alkanes	Kovats indices	Retention time, min
C8	800	10.38	C20	2000	43.60	C26	2600	53.88
C15	1500	32.58	C21	2100	45.50	C27	2700	55.37
C16	1600	35.08	C22	2200	47.32	C28	2800	56.94
C17	1700	37.33	C23	2300	49.06	C29	2900	10.38
C18	1800	39.53	C24	2400	50.73	C30	3000	32.58
C19	1900	41.61	C25	2500	52.33			

Using the retention times and Kovats indices of n-alkanes was build dependence, which allowed to calculate the logarithmic formula. By using this formula we were calculate retention times of organic pollutants: $y = 37.38 \ln(x) - 240.3$, where, y - the retention times of organic pollutants, x - retention indices of organic compounds. In the method of EPA 8270C there is a list of the most of dangerous and common semi-volatile pollutants (about 250 compounds). Kovats retention indices for each compounds taken from the library NIST'08. Thus, using Kovats retention indices were calculated retention times of volatile organic contaminants. For analysis of volatile organic pollutants in water samples was established SIM method with the base ion and Kovats retention indices of compounds. SIM method was divided into 22 series detectable group. Therefore, when creating a SIM method we should make additional 5 ions from the beginning and the end of each group. The optimal retention time for each ion (dwell time) was 10 msec. Analysis of the model of water sample contaminated with PAHs (acenaphthene, acenaphthylene, fluorene, phenanthrene, anthracene, fluoranthene, pyrene, benzo(a)anthracene, chrysene) and pesticides (DDD, DDT, DDE). The result of experiment were established that the retention times of organic compounds obtained by calculation are different by experimental for 15% (Table 2). The greatest differences were registered for the semi-volatile compounds.

3.2 Screening of volatile organic compounds in Almaty lake-settler using SPME-GC-MS

SPME analysis was performed using parameters which have been defined above in experimental part. The real water samples were taken from 'Sorbulak' lake-settler which located in Almaty city. It is a natural closed reservoir to store treated wastewater of the city. There is reset wastewater which traversed biological and mechanical cleaning. 'Sorbulak' is considered to be the biggest lake-settler in CIS (Figure 1). The Table 3 shows the results of VOCs analysis in water sampled from 'Sorbulak' lake-settler. The results of analysis showed that the both of water sample from sanitary zone contain volatile organic compounds, such acetophenone, o-toluidine, 2-methyl-naphthalene, phthalic anhydride, propylthiouracil and etc.

Table 2 – Results of analysis of the model of water sample contaminated with PAHs and pesticides

№	Compounds	Basic ion	Additional ions	CAS Number	Registry	Retention index	Calculated retention time, min
1	Acenaphthylene	152	151,153	208-96-8		31.9	31.9
2	Acenaphthene	154	153,152	83-32-9		32.5	32.7
3	Fluorene	166	165,167	86-73-7		35.3	35.2
4	Phenanthrene	178	179,176	85-01-8		39.5	39.8
5	Anthracene	178	176,179	120-12-7		38.5	40.0
6	Fluoranthene	202	101,203	206-44-0		44.5	45.5
7	Pyrene	202	200,203	129-00-0		45.1	46.6
8	4,4'-DDE	246	248,176	72-55-9		45.9	47.1
9	4,4'-DDD	235	237,165	72-54-8		47.5	48.9
10	4,4'-DDT	235	237,165	50-29-3		49.4	50.3
11	Benz(a)anthracene	228	229,226	56-55-3		50.7	52.4
12	Chrysene	228	226,229	218-01-9		50.8	52.6

Satellite image of “Sorbulak” lake-settler

Image of “Sorbulak” lake-settler (July, 2013)

Figure 1 – “Sorbulak” lake-settler, Almaty (Kazakhstan)

Table 3 – Results of analysis of water samples from sanitary zone of “Sorbulak”

#	Compounds	Retention time, min	Basic ion	Peak area, $\times 10^{-3}$	#	Compounds	Retention time, min	Basic ion	Peak area, $\times 10^{-3}$
1	2,3-Diamino-2,3-Dimethylbutane	7.79	58	204.1	35	N-(Pentafluorosulfonyl) urea	21.45	44	6.8
2	3-Octanamine	8.06	58	6.1	36	1H-Imidazole, methyl-5-nitro-	21.51	127	16.0
3	2-Propanol, 1-chloro-	8.29	45	6134.0	37	Phenol, 4-propoxy-	21.59	110	105.0
4	Ethyl-diethanol-amine	11.01	102	35.8	38	5-Methyl-4-nitro-1H-pyrazole	21.69	110	140.1
5	l-Proline, n-propargyloxycarbonyl-, propargyl ester	12.93	152	955.5	39	1,3-Benzodioxole, 2-methoxy-	22.00	121	27.0
6	2,5-Dimethyl pyrimidine	13.53	42	102.1	40	Pyridine, dimethoxy-	22.12	139	32.6
7	Acetic acid, ethoxy-, ethyl ester	13.91	45	10.4	41	3-Cyclohexylcyclohexanol	22.29	82	19.7

#	Compounds	Retention time, min	Basic ion	Peak area, $\times 10^{-3}$	#	Compounds	Retention time, min	Basic ion	Peak area, $\times 10^{-3}$
8	Diazirine	14.08	14	38.5	42	N-(Dimethyl thiophosphinyl)-2-butylamine	22.38	72	746.6
9	Dimefox	14.63	44	47.1	43	2,3-Pyridine-dicarboxylic acid, dimethyl ester	22.55	79	49.0
10	3-Amino-4-pyrazolecarbonitrile	14.90	108	34.2	44	Cyclohexene, 1-methyl-4-(1-methylethyl)-, (R)- (p-Menthene)	22.73	95	23.1
11	4H-1,3-Benzodioxin	15.03	78	6.2	45	3-Acetyl-2,5-dimethyl thiophene	22.88	139	68.6
12	2,5-Pyrrolidinedione, 1-(benzoyloxy)-	15.20	105	89.7	46	Etamiphyllin	23.02	86	35.1
13	Methanesulfinyl fluoride	15.27	67	11.6	47	3,4-Diamino-1,2,4(4H)-triazole	23.11	99	807.8
14	Benzaldehyde, 2-nitro-, phenylhydrazone	15.48	77	31.1	48	tri-n-Amylphosphate	23.24	99	131.8
15	Benzoin	16.10	105	109.5	49	Phosphonous difluoride, 1,2-ethanediybis-	23.30	69	44.5
16	2H-Pyran-2,6(3H)-dione, dihydro-	16.19	42	13.9	50	Fumaric acid, 3-fluorophenyl pentyl ester	23.37	169	41.9
17	3,7-Dimethyl-1,7-octadien-3-amine	16.45	70	5.9	51	1-Butanamine, N-nitro-	24.03	75	101.9
18	Phenacylidene diacetate	16.56	105	132.7	52	Dithiobiuret	25.13	119	142.1
19	6-exo-Vinyl-5-endo-norbornenol	16.97	70	108.8	53	Uracil, 6-acetamido-	25.23	127	180.8
20	5-Amino-3-azido-1,2,4-triazine-6-carbonitrile	17.34	54	43.6	54	4-Methyl-2-nitroimidazole	25.33	127	14.3
21	1H-1,2,4-Triazole, 1-(2-propenyl)	18.09	108	17.0	55	4-Methyl-1-nitropyrazole	25.39	127	10.6
22	Pyridine-3-carboxamide, N-(3-hydroxypropyl)	18.24	106	13.2	56	t-Butyl cyclopentaneperoxy-carboxylate	25.428	41	76.1
23	(2H)Pyrrole-2-carbonitrile, 5-amino-3,4-dihydro	18.38	81	19.8	57	Urea, N,N-dimethyl-N'-phenyl	25.48	72	13.1
24	Pyridine, 3-methyl-, 1-oxide	18.46	109	15.9	58	Uracil, 6-acetamido-	25.71	127	68.9
#	Compounds	Retention time, min	Basic ion	Peak area, $\times 10^{-3}$	#	Compounds	Retention time, min	Basic ion	Peak area, $\times 10^{-3}$
25	dl-Noformicin sulfate	18.76	83	78.7	59	1H-Indole, 5-methyl-2,3-diphenyl-	26.42	283	759.4
26	Carbochloridic acid, 2-bromoethyl ester	19.02	106	16.4	60	2-Tetrazene, 1,1,4,4-tetrakis(1-methylethyl)	26.54	58	80.9
27	Formic acid, pyridin-2-ylmethyl ester	19.28	93	20.0	61	Urea, N-phenyl-N'-1H-purin-6-yl	27.08	93	370.3
28	Phenol, 4-amino-	19.59	109	6.8	62	Azinphos-methyl	27.55	160	42.3
29	2-Pyrazoline-1-carboxamide, 3-methyl	19.75	83	181.3	63	1,3,5-Trimethyl-2-(2,2,2-trifluoroethoxy)-benzene	27.61	135	173.3
30	2(1H)-Pyrimidinethione, 4,6-diamino-	19.96	142	9.6	64	5-Thiazoleacetic acid, 4-methyl	27.67	112	24.1
31	1,3-Dimethyl-2,4,5-trioxoimidazolidine	20.42	142	71.5	65	3-Methylthio-6-phenyl-5-thioxo-2,5-dihydro-triazine	27.85	134	4.7
32	2,3,4,5-Tetrahydropyridazine	20.82	84	38.6	66	Pyridine, 2-fluoro-5-iodo	28.05	223	4984.8
33	Benzenethiol	20.96	110	153.4	67	Pyrido[2,3-d]pyrimidine, 4-ethyl	28.18	158	6.6
34	2H-1,2,3-Triazol-4-amine, 2-methyl-5-nitro-	21.3	43	522.3	68	N-(4-Aminophenyl)-N'-phenyl-urea	28.88	108	25.3

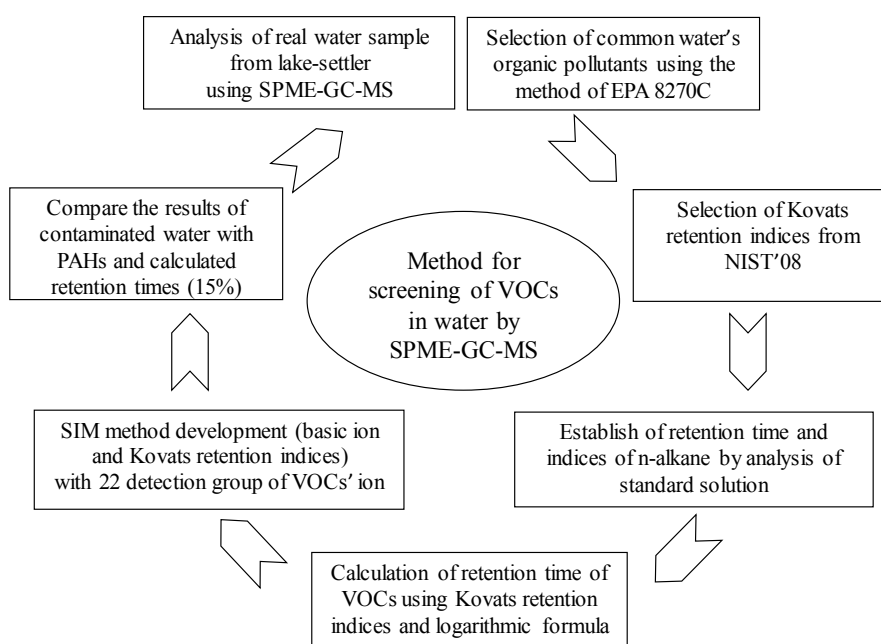

Figure 2 – Methodology of screening VOCs in water samples by SPME-GC-MS

Conclusion

This paper conducted a research and defined a set of database of retention time, basic ions, CAS number and Kovats retention indices of VOCs from EPA 8270C. The compounds were divided into 22 groups to develop sensitivity SIM method for SPME-GC-MS analysis. Methodology for VOCs determination in water samples was presented in Figure 2.

Using the retention times and retention indices of n-alkanes dependence was built, which allowed to calculate the retention times of 210 organic pollutants. Also this method was successfully applied for analysis of water from Almaty Lake-Settler. As a result 68 main organic compounds were identified, including phenolic compounds, pesticides and polyaromatic hydrocarbons.

REFERENCES

- [1] Volatile organic chemicals in private drinking water wells. Minnesota department of Health. <http://www.health.state.mn.us/divs/eh/hazardous/topics/vocs.html>
- [2] Nallanthigal SC, Amadeo RF. (2012) Determination of volatile organic compounds in drinking and environmental waters, *Trac-Trend Anal Chem*, 32:60-75. DOI: 10.1016/j.trac.2011.08.011
- [3] Huybrechts T, Dewulf J, Van Langenhove H. (2003) State-of-the-art of gas chromatography-based methods for analysis of anthropogenic volatile organic compounds in estuarine waters, illustrated with the river Scheldt as an example, *J Chromatogr A*, 1000:283-297. DOI: 10.1016/S0021-9673(03)00585-5
- [4] Kotowska U, Biegańska K, Isidorov V. (2012) Screening of Trace Organic Compounds in Municipal Wastewater by Gas Chromatography-Mass Spectrometry, *Pol J Environ Stud*, 21:129–138.
- [5] Campillo N, Vinas P, Lopez-Garcia I, Aguinaga N, Hernandez-Cordoba M. (2004) Purge-and-trap capillary gas chromatography with atomic emission detection for volatile halogenated organic compounds determination in waters and beverages, *J Chromatogr A*, 1035:1-8. DOI: 10.1016/j.chroma.2004.02.029
- [6] Liu HW, Liu YT, Wu BZ, Nian HC, Chen HJ, Chiu KH, Lo JG. (2009) Process sampling module coupled with purge and trap-GC-FID for in situ auto-monitoring of volatile organic compounds in wastewater, *Talanta*, 80:903-908. DOI: 10.1016/j.talanta.2009.08.011
- [7] Schmidt TC, Haderlein SB, Pfister R, Forster R. (2004) Occurrence and fate modeling of MTBE and BTEX compounds in a Swiss Lake used as drinking water supply, *Water Res.* 38:1520-1529, 2004. DOI: 10.1016/j.watres.2003.12.027
- [8] Al-Mudhaf HF, Alsharifi FA, Sattar A, Shady IA. (2012) Effects of Household Storage and Plumbing Systems on the Levels of Trace Elements in Desalinated Drinking Water in Kuwait, *Journal of Environmental Protection*, 3:1470-1484. DOI: 10.4236/jep.2012.311164
- [9] American Society for Testing and Materials (ASTM), The ASTM standard practice for determining volatile organic compounds contents of paints and related coatings (D3960), ASTM, Philadelphia, PA, USA, 1989.

- [10] Rutkiewicz I, Jakubowska N, Polkowska Z, Namieśnik J. (2011) Monitoring of Occupational Exposure to Volatile Organohalogen Solvents (VOXs) in Human Urine Samples of Dry-cleaner Workers by TLHS-DAIGC-ECD Procedure, *Ind Health*, 49:126-132.
- [11] Marczak M, Wolska L, Chrzanowski W, Namiesnik J. (2006) Determination of priority organic substances in surface water containing suspended particulate matter by disk solid phase extraction, *Microchim Acta*, 155:331-348. DOI: 10.1007/s00604-006-0630-x
- [12] Pecoraino G, Scalici L, Avellone G, Ceraulo L, Favara R, Candela EG, Provenzano MC, Scaletta C. (2008) Distribution of volatile organic compounds in Sicilian groundwaters analysed by head space-solid phase micro extraction coupled with gas chromatography mass spectrometry (SPME/GC/MS), *Water Res*, 42:3563-3577. DOI: 10.1016/j.watres.2008.07.022
- [13] Demeestere K, Dewulf J, Witte BD, Van Langenhove H. (2007) Ozonation of ciprofloxacin in water: HRMS identification of reaction products and pathways, *Environmental Science and Technology*, 42:4889-4895. DOI: 10.1021/es8000689
- [14] Rodil R, Quintana JB, Lopez-Mahia P, Muniategui-Lorenzo S, Prada-Rodriguez D. (2009) Multi-residue analytical method for the determination of emerging pollutants in water by solid-phase extraction and liquid chromatography-tandem mass spectrometry, *J Chromatogr A*, 1216:2958–2969. DOI: 10.1016/j.chroma.2008.09.041
- [15] Caro J, Serrano A, Gallego M. (2007) Direct screening and confirmation of priority volatile organic pollutants in drinking water, *J Chromatogr A*, 1138:244–250. DOI: 10.1016/j.chroma.2006.10.054
- [16] Safarova VI, Sapelnikova SV, Djazhenko EV, Teplova GI, Shajdulina GF, Kudasheva FKh. (2004) Gas chromatography-mass spectrometry with headspace for the analysis of volatile organic compounds in waste water, *J Chromatogr B*, 800:325-330. DOI: 10.1016/j.jchromb.2003.10.070
- [17] Antoniou CV, Koukouraki EE, Diamadopoulos E. (2006) Determination of chlorinated volatile organic compounds in water and municipal wastewater using headspace-solid phase microextraction-gas chromatography, *J Chromatogr A*, 1132:310-314. doi:10.1016/j.chroma.2006.08.082
- [18] Cho DH, Kong SH, Oh SG. (2003) Analysis of trihalomethanes in drinking water using headspace-SPME technique with gas chromatography, *Water Res*, 37:402-408. DOI: 10.1016/S0043-1354(02)00285-3
- [19] Moliner-Martinez Y, Herraiz-Hernandez R, Verdú-Andres J, Campíns-Falcó P, Garrido-Palanca C, Molins-Legua C, Seco A. (2013) Study of the influence of temperature and precipitations on the levels of BTEX in natural waters, *J Hazard Mater*, 263:131-138. DOI: 10.1016/j.jhazmat.2013.07.037
- [20] Florez Menendez JC, Fernandez Sanchez ML, Sanchez Uria JE, Fernandez Martenez E, Sanz-Medel A. (2000) Static headspace, solid-phase microextraction and headspace solid-phase microextraction for BTEX determination in aqueous samples by gas chromatography, *Anal Chim Acta*, 415:9–20. DOI: 10.1016/S0003-2670(00)00862-X
- [21] Arambarri I, Lasa M, Garcia R, Millán E. (2004) Determination of fuel dialkyl ethers and BTEX in water using headspace solid-phase microextraction and gas chromatography-flame ionization detection, *J Chromatogr A*, 1033:193–203. DOI: 10.1016/j.chroma.2004.01.046

М.Б. Алимжанова

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан Республикасы

ҚФМЭ-ГХ-МС ӘДІСІМЕН АЛМАТЫ СҮТҮНДЫРҒЫСЫ СУЫНДА ҰШҚЫШ ОРГАНИКАЛЫҚ ЛАСТАУШЫЛАРДЫҢ СКРИНИНГІ

Аннотация. Ірі қалалардың экологиялық мәселелері, яғни тұрмыстық және өндірістік қалдықтардың жинақталуы халықтың тығыз орналасуымен, жоғары мөлшерде өндірістік және тұрмыстық шығындардың себебі болатын өндірістердің дамуы және транспорттың көп болуымен тікелей байланысты. Бұл қалдықтар химиялық қосылыстардың суда еритін әрі оны ластайтын ұшқыш және ұшқыштығы нашар улы органикалық қосылыстар түрлерінен болуы мүмкін. Нәтижесінде, ластанған суды одан әрі тазартуға арналған арнайы сутұндырғы бар. Улы органикалық қосылыстардың ауыз суға түсу мүмкіншілігін және қоршаған ортаға залал келтіруін болдырмау үшін, осындай сутұндырғылардың жыл сайынғы мониторингін жүргізу қажет.

АҚШ-ң қоршаған ортаны қорғау жөніндегі агенттігі қоршаған ортадағы ұшқыш және орташа ұшқыш органикалық қосылыстарды газды хроматография масс-спектрометрия (ГХ/МС) әдісі бойынша анықтау үшін EPA 8270S әдісін ұсынды. Алайда бұл әдіс, калибровкалық қисықты тұрғызу үшін бағалы стандартты үлгілерді қолдануды, экстракция үшін барлық 210 қосылыстардың және органикалық еріткіштердің ұстау уақытын белгілеуді қажет ететіндіктен экономикалық тиімсіз болып табылады.

Бұл жұмыстың мақсаты бағалы стандарттық үлгілерді және экстракция үшін органикалық еріткіштерді қолданусыз судағы ұшқыш органикалық қосылыстарды анықтаудың жаңа селективті, ақпаратты және эффективті «жасыл» әдісін жетілдіру болып табылады. Ковач ұстау индексі бойынша шындрды анықтаудың ГХ/МС әдісімен үйлесім тапқан қатты фазалы микроэкстракция әдісі, қоршаған орта нысанындағы ұшқыш органикалық қосылыстарды анықтау үшін барлық талаптарға жауап беретін ең қолайлы әдіс болып табылады. Бұл «жасыл» әдіс қоршаған орта нысанындағы ұшқыш органикалық қосылыстарды анықтауға мүмкіндік береді. Жұмыстың нәтижелері қатты фазалы микроэкстракцияның параметрлерін оңтайландыруды және қалыпты алкандардың ұстау уақытын есептеуді қамтыды. Қалыпты

алкандардың ұстау уақытын және ұстау индексін қолдана отырып, 210 органикалық лаптағыштардың ұстау уақытын есептеуге мүмкіндік беретін тәуелділік графигі тұрғызылды. Сонымен қатар, бұл әдіс Алматылық «Сорбулак» сутұндырғысының суларын талдау үшін сәтті қолданылды және 68 негізгі органикалық қосылыстар, соның ішінде, фенолды қосылыстар, пестицидтер, полиароматты көмірсутектер анықталды.

Түйін сөздер: ұшқыш органикалық қосылыстар, Ковач индексі, қатты фазалы микроэкстракция, газды хроматография, масс-спектрометрия.

УДК 543.31

М.Б. Алимжанова

Казахский национальный университет им. аль-Фараби, Алматы, Республика Казахстан

СКРИНИНГ ЛЕТУЧИХ ОРГАНИЧЕСКИХ ЗАГРЯЗНИТЕЛЕЙ В ВОДЕ АЛМАТИНСКОГО ВОДООТСТОЙНИКА МЕТОДОМ ТФМЭ-ГХ-МС

Аннотация. Экологические проблемы крупных городов напрямую связаны с высокой концентрацией населения, развитой промышленностью и большим количеством транспорта, что является причиной большого количества промышленных и бытовых выбросов. Эти выбросы могут представлять собой различные виды химических соединений: летучие, полуметучие и токсичные органические соединения, которые могут растворяться в воде, тем самым загрязняя ее. В результате этого существуют так называемые водоотстойники, где загрязненная вода хранится для дальнейшей очистки. Для предотвращения возможности попадания вредных органических соединений в питьевую воду и нанесения ущерба окружающей среде, необходимо проводить ежегодный мониторинг таких водоотстойников. Агентство по охране окружающей среды США предложило метод EPA 8270S для определения летучих и полуметучих органических соединений в объектах окружающей среды методом газовой хроматографии с масс-спектрометрическим детектированием (ГХ/МС). Однако, этот метод является экономически невыгодным, так как он требует применения дорогостоящих стандартных образцов для построения калибровочной кривой, и установленное время удерживания всех 210 соединений и органических растворителей для экстракции.

Целью данной работы является разработка нового селективного, информативного и эффективного «зеленого» метода обнаружения летучих органических соединений в воде без использования органических растворителей для экстракции и дорогостоящих стандартных образцов. Метод твердофазной микроэкстракции в сочетании с ГХ/МС с определением пиков по индексу удерживания Ковача является наиболее подходящим методом, отвечающий всем требованиям для обнаружения летучих органических соединений в объектах окружающей среды. Этот «зеленый» метод позволит определить летучие органические соединения в объектах окружающей среды. Результаты работы включали в себя оптимизацию параметров твердофазной микроэкстракции и расчета времени удерживания n-алканов. Используя времена удерживания и индексов удерживания n-алканов, была построена зависимость, что позволило рассчитать время удерживания 210 органических загрязнителей. Кроме того, этот метод был успешно применен для анализа воды из Алматинского водоотстойника «Сорбулак» и были идентифицированы 68 основных органических соединений, в числе которых фенольные соединения, пестициды и полиароматические углеводороды.

Ключевые слова: летучие органические соединения, индекс Ковача, твердофазная микроэкстракция, газовая хроматография, масс-спектрометрия.

МАЗМҰНЫ

Нурмаканов Е.Е., McSue A.J., Anderson J.A., Итқулова Ш.С., Кусанова Ш.К. Со-құрамды отырызылған катализаторларда CO ₂ немесе CO ₂ -H ₂ O көмегімен метанның конверсиясы	5
Дергачева М.Б., Хусурова Г.М., Пузикова Д.С., Немжаева Р.Р., Яскевич В.И., Мить К.А. CdSe жұқа қабықтарын электротұндыруына ПАВ-тың әсері.....	12
Мансуров З.А., Тулепов М.И., Казаков Ю.В., Габдрашова Ш.Е., Байсейтов Д.А., Турсынбек С., Дальтон Алан Б. Түрлендірілген компоненттер негізіндегі пиротехникалық баяулатқыш құрам.....	21
Бишимбаева Г.К., Жумабаева Д.С. Өнеркәсіп полимерлерін тікелей күкірттендіру арқылы катод материалдарының жаңа компоненттерін алудың технологиялық тиімді әдістері.....	28
Жармагамбетова А.К., Ауезханова А.С., Джумекеева А.И., Тумабаев Н.Ж. ПВПД-мен түрлендірілген биметалды катализатордың н-октанды жұмсақ жағдайда тотықтырудағы каталитикалық қасиеттері.....	39
Туктин Б. Т., Жандаров Е.К., Шаповалова Л.Б., Тенизбаева А.С. Модифицирленген цеолитқұрамды адьюксидті катализаторларында мұнай фракцияларын гидроөңдеу.....	46
Налибаева А.М., Сасыкова Л.Р., Котова Г.Н., Богданова И.О. Азот оксидін көмірсутектермен тотықсыздандыруға арналған уларға төзімді және құрамында цеолит бар металл блоктарындағы катализаторлардың синтезі мен сынақтамасы.....	55
Дергачева М.Б., Хусурова Г.М., Уразов К.А. Кварцты микробаланс пен вольтамперометрия әдістерімен күкірт қышқыл және сульфосалицил қышқыл негізіндегі электролиттерден мыстың электротұндыруының зерттелуі.....	65
Сағынтаева Ж.И., Қасенова Ш.Б., Исабаева М.А., Қасенов Б.Қ., Қуанышбеков Е.Е. NdNaFeCrMnO _{6,5} ферро-хром-манганиттің жылу сыйымдылығы мен термодинамикалық функциялары.....	74
Ахметкәрімова Ж.С., Молдахметов З.М., Ордабаева А.Т., Байкенов М.И., Богжанова Ж.К., Ескендіров Т.Р. Антрацен және бензотиофен полиароматикалық қоспасының тепе-теңдік кинетикалық анализі.....	79
Алимжанова М.Б. ҚФМЭ-ГХ-МС әдісімен Алматы сүтұндырғысы суында ұшқыш органикалық ластаушылардың скринингі.....	85
Баеишова А.Б., Егеубаева С.С., Кадирбаева А.С., Баеишова А.Қ. Анодты импульстік токпен поляризацияланған никельдің фосфор қышқылы ерітіндісіндегі электрохимиялық қасиеті.....	93
Бектенов Н.А., Самойлов Н.А., Садықов К.А., Байдуллаева А.К., Абдралиева Г. Е. Мазут және эпоксиакрилаттар негізінде алынған жаңа фосфорқұрамдас иониттер көмегімен Cu (II) және Fe (II) иондарын сорбциялау.....	99
Закарина Н.А., Ақурпекова А.К., Далелханұлы О. Бағаналы алюминий монтмориллонитіне отырғызылған Pt-катализаторының Қ-гексан изомеризациясындағы тұрақтылығы.....	104
Рахметова К.С., Сасыкова Л.Р., Гильмундинов Ш.А., Нурахметова М.С., Бердібекова М.А., Калыкбердиев М.К., Масенова А.Т., Башева Ж.Т. Автокөлік және мұнай жылыту пештерінің улағыш шығарылуларын бейтараптандыруға арналған блок металдық тасымалдағыштары негізінде жасалған катализаторлар.....	111
Сасыкова Л.Р., Налибаева А., Гильмундинов Ш.А. Шынайы жағдайлардағы эксплуатация кезінде пайданылған газдарды тазартуға арналған металдық блоктардағы катализаторларды синтездеу және сынау.....	118
Сасыкова Л.Р., Калыкбердиев М.К., Башева Ж.Т., Масенова А.Т. Бензин фракцияларын жоғары қысымда сұйық күйде гидрлеу.....	126
Сасыкова Л.Р., Нурахметова М.С., Гильмундинов Ш.А., Жумаканова А.С., Рахметова К.С., Калыкбердиев М.К., Башева Ж.Т., Масенова А.Т. Присадкалар мен экологиялық таза жанармайлардың катализдік синтезі.....	135
Мамырбекова А., Мамитова А., Тукибаева А., Паримбек П., Мамырбекова А. Сулы-диметилсульфоксидті электролит ерітінділерден мыс ұнтақтарын алу.....	144
Мамырбекова А., Мамитова А., Тукибаева А., Паримбек П., Мамырбекова А. Электролиттегі металл иондарының күйіне байланысты оның электротұндыру кезіндегі тазалығы.....	152
Тунгатарова С.А., Байжуманова Т.С., Жексенбаева З.Т., Абдухалыков Д.Б., Жумабек М., Касымхан К., Сарсенова Р. Жеңіл алкандардың сутек пен сутекті қоспаға тотығуы.....	157
Бектұрғанова Н.Е., Керімқұлова М.Ж., Тлеуова А.Б., Шарипова А.А., Айдарова С.Б. Алматы қаласы Өуезов ауданының ағын (коммуналды) суын табиғи отандық адсорбенттермен тазалау.....	168
Сасыкова Л.Р., Налибаева А.М., Богданова И.О. Азот оксидін көмірсутектердің көмегімен тотықсыздандыруға арналған металл блоқты тасымалдаушылар негізіндегі цеолит-құрамдас каталитикалық жүйелер.....	177
Сасыкова Л.Р., Налибаева А. Көмірсутектерді тотықтыруға және азот оксидін тотықсыздандыруға арналған металл блоқтық тасымалдауыштардағы каталитикалық жүйелердің зерттемелері.....	186
Стацюк В.Н., Султанбек У., Фогель Л.А. Сульфат ерітінділеріндегі фосфатталған темірге гидроксилминнің әсері.....	194
Сейлханова Г.А., Курбатов А.П., Березовский А.В., Усипбекова Е.Ж., Наурызбаев М.К. Таллий(III) оксидінің электрохимиялық тұну және еру ерекшеліктері.....	200
Қасенова Ш.Б., Мұқышева Г.К., Байсаров Ф.М., Қасенов Б.Қ., Сағынтаева Ж.И., Әдекенов С.М., Хасенова Р.Ж. Флавоноид туындылары цирсилинеол, артемизетиннің термодинамикалық қасиеттері.....	206
Кусанова Ш.К., Кустов Л.В., Итқулова Ш.С., Тумабаева А.И., Бөлеубаев Е.А., Шаповалов А.А. Құрамында Со бар биметалды катализаторлардағы CO ₂ –нің гидрленуі.....	211

СОДЕРЖАНИЕ

Нурмаканов Е.Е., McCue A.J., Anderson J.A., Иткуллова Ш.С., Кусанова Ш.К. Конверсия метана диоксидом углерода или $\text{CO}_2\text{-H}_2\text{O}$ на Со-содержащих нанесенных катализаторах.....	5
Дергачева М.Б., Хусурова Г.М., Пузикова Д.С., Немкаева Р.Р., Яскевич В.И., Мить К.А. Влияние ПАВ на электроосаждение тонких пленок CdSe.....	12
Мансуров З.А., Тулепов М.И., Казаков Ю.В., Габдрашова Ш.Е., Байсейтов Д.А., Турсынбек С., Дальтон Алан Б. Пиротехнический замедлительный состав на основе модифицированных компонентов.....	21
Бишимбаева Г.К., Жумабаева Д.С. Технологичные методы получения новых компонентов катодных материалов прямым осернением промышленных полимеров.....	28
Жармагамбетова А.К., Ауезханова А.С., Джумекеева А.И., Тумабаев Н.Ж. Каталитические свойства ПВПД-модифицированных биметаллических катализаторов окисления н-октана в мягких условиях.....	39
Туктин Б. Т., Жандаров Е.К., Шаповалова Л.Б., Тенизбаева А.С. Гидропереработка различных нефтяных фракций на модифицированных алюмооксидных катализаторах.....	46
Налибаева А.М., Сасыкова Л.Р., Котова Г.Н., Богданова И.О. Синтез и испытание стабильных к ядам цеолитсодержащих катализаторов на металлических блоках для восстановления оксида азота углеводородами.....	55
Дергачева М.Б., Хусурова Г.М., Уразов К.А. Исследование электроосаждения меди из электролитов на основе серной и сульфосалициловой кислот методами кварцевого микробаланса и вольтамперометрии.....	65
Сагинтаева Ж.И., Касенова Ш.Б., Исабаева М.А., Касенов Б.К., Куанышбеков Е.Е. Теплоемкость и термодинамические функции ферро-хромоманганита $\text{NdNaFeCrMnO}_{6.5}$	74
Ахметкаримова Ж.С., Мулдахметов З.М., Ордабаева А.Т., Байкенов М.И., Богжанова Ж.К., Ескендиоров Т.Р. Равновесно-кинетический анализ полиароматической смеси антрацена и бензотиофена.....	79
Алимжанова М.Б. Скрининг летучих органических загрязнителей в воде Алматинского водоотстойника методом ТФМЭ-ГХ-МС.....	85
Баешов А.Б., Егеубаева С.С., Кадирбаева А.С., Баешова А.Қ. Электрохимическое поведение никелевого электрода при поляризации анодным импульсным током в растворе фосфорной кислоты.....	93
Бектенов Н.А., Самойлов Н.А., Садыков К.А., Байдуллаева А.К., Абдралиева Г. Е. Сорбция ионов Cu (II) и Fe (II) новым фосфор-содержащим ионообменником на основе эпоксиакрилатов и мазута.....	99
Закарин Н.А., Акурпекова А.К., Далелханулы О. Стабильность Pt-катализаторов, нанесенных на алюминиевый столбчатый монтмориллонит, в изомеризации Н-гексана.....	104
Рахметова К.С., Сасыкова Л.Р., Гильмундинов Ш.А., Нурахметова М.С., Бердибекова М.А., Калыкбердиев М.К., Масенова А.Т., Башева Ж.Т. Катализаторы на блочных металлических носителях для нейтрализации токсичных выбросов автотранспорта и печей подогрева нефти.....	111
Сасыкова Л.Р., Налибаева А., Гильмундинов Ш.А. Синтез и испытания катализаторов на металлических блоках для очистки выхлопных газов в реальных условиях эксплуатации.....	118
Сасыкова Л.Р., Калыкбердиев М.К., Башева Ж. Т., Масенова А.Т. Жидкофазная гидрогенизация бензиновых фракций при повышенном давлении.....	126
Сасыкова Л.Р., Нурахметова М.С., Гильмундинов Ш.А., Жумаканова А.С., Рахметова К.С., Калыкбердиев М.К., Башева Ж.Т., Масенова А.Т. Каталитический синтез присадок и экологически чистого топлива.....	135
Мамырбекова А., Мамитова А., Тукибаева А., Паримбек П., Мамырбекова А. Получение медных порошков из водно-диметилсульфоксидных растворов электролитов.....	144
Мамырбекова А., Мамитова А., Тукибаева А., Паримбек П., Мамырбекова А. Чистота электроосаждаемого металла в зависимости от состояния его ионов в электролите.....	152
Тунгатарова С.А., Байжуманова Т.С., Жексенбаева З.Т., Абдухалыков Д.Б., Жумабек М., Касымхан К., Сарсенова Р. Окисление легких алканов в водород и водородсодержащую смесь.....	157
Бектурганова Н.Е., Керимкулова М.Ж., Тлеуова А.Б., Шарипова А.А., Айдарова С.Б. Очистка сточных (коммунальных) вод Ауэзовского района г.Алматы отечественными адсорбентами.....	168
Сасыкова Л.Р., Налибаева А.М., Богданова И.О. Цеолитсодержащие каталитические системы на металлических блочных носителях для восстановления оксида азота углеводородами.....	177
Сасыкова Л.Р., Налибаева А.М. Разработка каталитических систем на металлических блочных носителях для окисления углеводородов и восстановления оксида азота.....	186
Стацюк В.Н., Султанбек У., Фогель Л.А. Влияние гидроксилamina на фосфатирование железа в сульфатных растворах.....	194
Сейлханова Г.А., Курбатов А.П., Березовский А.В., Усипбекова Е.Ж., Наурызбаев М.К. Особенности электрохимического осаждения и растворения оксида таллия(III).....	200
Касенова Ш.Б., Мукушева Г.К., Байсаров Г.М., Касенов Б.К., Сагинтаева Ж.И., Адекенов С.М., Хасенова Р.Ж. Термодинамические свойства производных флавоноидов цирсилинеола, артемизетина.....	206
Кусанова Ш.К., Кустов Л.М., Иткуллова Ш.С., Тумабаева А.И., Болеубаев Е.А., Шаповалов А.А. Гидрирование CO_2 на биметаллических $\text{Co-Mo/Al}_2\text{O}_3$ катализаторах.....	211

CONTENTS

<i>Nurmakanov Y.Y., McCue A.J., Anderson J.A., Itkulova S.S., Kussanova S.K.</i> Methane reforming by CO ₂ or CO ₂ -H ₂ O over Co-containing supported catalysts.....	5
<i>Dergacheva M.B., Khussurova G.M., Puzikova D.S., Nemkaeva R.R., Yaskevich V.I., Mit'K.A.</i> The influence of SAS on CdSe thin films electrodeposition.....	12
<i>Mansurov Z.A., Tulepov M.I., Kazakov Y.V., Gabdrashova Sh.E., Baiseitov D.A., Tursynbek S., Dalton Alan B.</i> Pyrotechnic delay composition based on modified components.....	21
<i>Bishimbayeva G.K., Zhumabayeva D.S.</i> Technological methods of receiving new components of cathodic materials by direct sulphuration of industrial polymers.....	28
<i>Zharmagambetova A.K., Auyezkhanova A.S., Jumekeyeva A.I., Tumabayev N.Zh.</i> The catalytic properties of the bimetallic PVPD-modified catalysts of n-octane oxidation under mild conditions.....	39
<i>Tuktin B.T., Zhandarov E.K., Shapovalova L.B., Tenizbaeva A.S.</i> The hydroprocessing of different oil fractions on modified alumina catalysts.....	46
<i>Nalibayeva A., Sassykova L.R., Kotova G.N., Bogdanova I.O.</i> Synthesis and testing of the stable to poisons zeolite-containing catalysts on the metal blocks for reduction of nitrogen oxide by hydrocarbons.....	55
<i>Dergacheva M.B., Khussurova G.M., Urazov K.A.</i> The investigation of copper electrodeposition from electrolytes on base sulfur and sulfosalicylic acids by quartz microgravimetry and voltametry methods.....	65
<i>Sagintaeva Zh.I., Kasenova Sh.B., Issabayeva M.A., Kasenov B.K., Kuamyshbekov E.E.</i> Heat capacity and thermodynamic functionsferro-chrome-manganite NdNaFeCrMn _{6,5}	74
<i>Akhmetkarimova Zh.S., Muldakhmetov Z.M., Ordabaeva A.T., Baikenov M.I., Bogzhanova Zh.K., Eskendyyrov T.R.</i> Equilibrium kinetic analysis of poly aromatic mixture anthracene and benzothiophene.....	79
<i>Alimzhanova M.B.</i> Screening of volatile organic pollutants in water of Almaty Lake-settler by SPME-GC-MS.....	85
<i>Bayeshov A.B., Yegeubayeva S.S., Kadirbayeva A.S., Bayeshova A.K.</i> Electrochemical behavior of the nickel electrode during polarization of the anodic pulse current in the phosphoric acid solution.....	93
<i>Bektenov N.A., Samoilov N.A., Sadykov K.A., Baidullaeva A.K., Abdraliyeva G.E.</i> Sorption Cu (II) and Fe (II) IONS new phosphorus-containing ion exchanger based on fuel oil and epoxyacrylates.....	99
<i>Zakarina N.A., Akurpekova A.K., Dalekhanuly O.</i> Stability of Pt-catalyst applied on aluminium pillared montmorillonite in N-hexane isomerization.....	104
<i>Rakhmetova K.S., Sassykova L.R., Gil'mundinov Sh.A., Nurakhmetova M.S., Berdibekova M.A., Kalykberdiyev M.K., Massenova A.T., Basheva Zh.T.</i> Catalysts on block metal carriers for neutralization of toxic emissions of motor transport and furnaces of oil heating.....	111
<i>Sassykova L.R., Nalibayeva A., Gil'mundinov Sh.A.</i> Synthesis and tests of catalysts on metal blocks for cleaning of exhaust gases in real service conditions.....	118
<i>Sassykova L.R., Kalykberdiyev M.K., Basheva Zh.T., Massenova A.T.</i> Liquid phase hydrogenation of gasoline fractions at elevated pressure.....	126
<i>Sassykova L.R., Nurakhmetova M.S., Gil'mundinov Sh.A., Zhumakanova A.S., Rakhmetova K.S., Kalykberdiyev M.K., Basheva Zh.T., Massenova A.T.</i> Catalytic synthesis of additives and ecologically pure fuel.....	135
<i>Mamyrbekova A., Mamitova A., Tukibayeva A., Parimbek P., Mamyrbekova A.</i> Production of copper powders from water-dimethylsulphoxide electrolytes.....	144
<i>Mamyrbekova A., Mamitova A., Tukibayeva A., Parimbek P., Mamyrbekova A.</i> Purity of electrolytic reduction in metal depending on the state of its ions in the electrolyte.....	152
<i>Tungatarova S.A., Baizhumanova T.S., Zheksenbaeva Z.T., Abdikhalykov D.B., Zhumabek M., Kassymkan K., Sarsenova R.</i> Oxidation of Light Alkanes into Hydrogen and Hydrogen-containing Mixture.....	157
<i>Bekturganova N., Kerimkulova M., Tleuova A., Sharipova A., Aidarova S.</i> Purification of waste water in Auezov district, Almaty, with the help of the Kazakhstan adsorbents.....	168
<i>Sassykova L.R., Nalibayeva A., Bogdanova I.O.</i> Zeolite-containing catalytic systems on the metal block carriers for reduction of nitrogen oxide by hydrocarbons.....	177
<i>Sassykova L.R., Nalibayeva A.</i> Development of catalytic systems on metal block carriers for oxidation of hydrocarbons and reduction of nitrogen oxide.....	186
<i>Statsjuk V.N., Sultanbek U., Fogel L.A.</i> Effect of hydroxylamine on phosphating iron in sulphate solution.....	194
<i>Seilkhanova G.A., Kurbatov A.P., Berezovski A.V., Ussipbekova E.Zh., Nauryzbayev M.K.</i> Features of the electrochemical deposition and dissolution of thallium oxide (III).....	200
<i>Kasenova S.B., Mukusheva G.K., Baysarov G.M., Kasenov B.K., Sagintaeva J.I., Adekenov S.M., Hasenova R.Zh.</i> Thermodynamic properties derivatives of flavonoids cirsilineol, artemisetine.....	206
<i>Kussanova S.K., Kustov L.M., Itkulova S.S., Tumabayeva A.I., Boleubayev Y.A., Shapovalov A.A.</i> CO ₂ hydrogenation over bimetallic Co-Mo/Al ₂ O ₃ catalysts.....	211

**Publication Ethics and Publication Malpractice
in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the described work has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the Cross Check originality detection service <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www.nauka-nanrk.kz

<http://www.chemistry-technology.kz/index.php/ru/>

ISSN 2518-1491 (Online), ISSN 2224-5286 (Print)

Редакторы: *М. С. Ахметова, Т. А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 15.10.2016.
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
13,6 п.л. Тираж 300. Заказ 5.